

Teaching Guide

Identifying Data					2016/17
Subject (*)	Socioloxía da actividade física e do deporte			Code	620G01015
Study programme	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte				
Descriptors					
Cycle	Period	Year	Type	Credits	
Graduate	1st four-month period	Second	FB	6	
Language	SpanishGalician				
Teaching method	Face-to-face				
Prerequisites					
Department	Educación Física e Deportiva				
Coordinador	Mosquera Gonzalez, Maria Jose	E-mail	maria.jose.mosquera@udc.es		
Lecturers	Mosquera Gonzalez, Maria Jose	E-mail	maria.jose.mosquera@udc.es		
Web					
General description	<p>A materia pertence ao modulo "Materias básicas da rama de Ciencias Sociais e Xurídicas".</p> <p>Ten como obxectivo introducir aos alumnos no ámbito da Socioloxía do Deporte, para conquistar que sexan capaces de observar, identificar e aplicar na súa actividade profesional á perspectiva sociolóxica.</p> <p>Considerando que non existen outros créditos adicados aos coñecementos da Socioloxía Xeral, é necesario introducir de forma sintética as correntes de pensamento da Socioloxía e os conceptos fundamentais que forman parte do proceso de socialización que se da na sociedade e no deporte. Neste sentido, a primeira orientación do programa é macrosociolóxica, pero tamén se considera o individuo e as súas interaccións dende a perspectiva micro, polo tanto recolle posturas integradoras macro-micro.</p> <p>O descriptor de contido do modulo co que se relaciona a materia, que figura no documento de Grado, é o seguinte: "Bases e perspectiva sociolóxica para a análise socio-cultural da Actividade Física e o Deporte: o deporte como feito social. Cultura deportiva e proceso de socialización: cultura de modernidade e postmodernidade (valores de postmodernidade de resistencia. Postmodernidade de decadencia: violencia). A socialización deportiva en función do xénero. Estructura social da práctica físico-deportiva de ocio e tempo libre: intereses dos grupos sociais e estilos de vida. Fundamentos da recreación e do ocio".</p>				

Study programme competences

Code	Study programme competences
A1	Comprender os beneficios do deporte como experiencia de lecer para ser capaz de incluír os indicadores fundamentais na planificación e atender os mesmos no desenvolvemento da práctica de lecer, considerando o xénero, a idade e a discapacidade, e analizando con enfoque crítico as estratexias de discriminación positiva.
A2	Comprender os procesos históricos das actividades físico-deportivas e a súa influencia na sociedade contemporánea, estudando o caso de España e Galicia, e a presenza diferenciada dos homes e das mulleres.
A3	Coñecer e analizar a cultura deportiva e propoñer os cambios necesarios, na propia e na das persoas coas que traballa, desde a ética e o xogo limpo, as diferenzas de xénero e a visibilidade dos discapacitados.
A7	Promover e avaliar a formación de hábitos de actividade física e deporte ao longo do ciclo vital, considerando que a idade, o xénero ou a discapacidade son variables que necesitan da intervención consciente para favorecer a igualdade de oportunidades.
B3	Traballar nos diferentes contextos da actividade física e o deporte, de forma autónoma e con iniciativa, aplicando o pensamento crítico, lóxico e creativo.
B5	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán.
B7	Xestionar a información.
B12	Coñecer os principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional e actuar de acordo con eles.
B15	Comprender e saber utilizar as importantes posibilidades que a educación física e o deporte teñen para xerar hábitos sociais e valores democráticos (coeducación de xéneros, respecto á diversidade social e cultural, cooperación, competición respectuosa, compromiso co contorno?).
B18	Comprometerse e involucrarse socialmente coa súa profesión e en concreto, coa situación actual da actividade física e o deporte na educación formal; coa xestión do centro educativo; cos seus compañeiros (traballo cooperativo) e con aqueles aos que educa.

B19	Exercer a profesión con responsabilidade, respecto e compromiso.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben afrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.

Learning outcomes			
Learning outcomes	Study programme competences		
Coñecer, comprender e interpretar as características das persoas e os seus contextos socioculturais, co fin de adecuar a súa intervención profesional ás mesmas, garantindo a igualdade de oportunidades no acceso á práctica físico-deportiva.	A1 A3	B3 B5 B7 B12 B15 B18 B19	C4 C7
Comprender e interpretar as expresións do feito social deportivo en cada cultura para poder intervir nos cambios necesarios para a igualdade de oportunidades, a igualdade de xénero e garantir os principios éticos e de xogo limpo.	A1 A3 A7	B5 B12 B15	
Acadar as ferramentas necesarias para construír unha ?mente sociolóxica? sobre o deporte, entendendo éste dende a concepción postmoderna: como un sistema aberto.	A1 A3		
Coñecer as aportacións da Socioloxía do Deporte para o exercicio profesional do Licenciado en Ciencias da Actividad Física e do Deporte.	A1 A3 A7	B3 B5 B12 B15 B19	C4 C6 C7
Elaborar unha visión do deporte como institución social, entendida como moito máis que práctica deportiva.	A1 A3		
Construír unha visión macro da sociedade e do deporte para ser capaz de comprender o mapa de relacións entre os elementos, as funcións de cada un e identificar os procesos onde o profesional da Educación Física pode e debe incidir.	A1 A3	B5 B15 B19	
Ser capaz de observar e identificar o modelo de cultura deportiva da sociedade, de cada deporte, de grupos específicos e de cada persoa en particular.	A1 A3 A7	B5 B12	
Coñecer os factores que determinan o nacemento, evolución e desenvolvemento da Socioloxía e a súa vinculación coa sociedade industrial	A2		
Coñecer as ideas principais dos sociólogos clásicos: Comte, Durkheim, Weber e Marx, así como a aplicación das súas ideas ao ámbito do deporte.	A3		
Comprender que o nacemento do Deporte Moderno é un fenómeno ?paralelo? ao nacemento da Socioloxía, e detectar as influencias que reciben da revolución industrial.	A2		
Expoñer as principais correntes de pensamento da Socioloxía e a súa aplicación ao mundo do deporte.	A2		
Comprender os antecedentes, nacemento e desenvolvemento da Socioloxía do Deporte a nivel nacional e internacional.	A3		
Coñecer e diferenciar a cultura deportiva na modernidade e na postmodernidade, e a orientación de decadencia e de resistencia. Saber intervir para transmitir unha cultura de postmodernidade de resistencia	A1 A3 A7	B3 B5 B12 B15 B19	C7
Comprender as consecuencias da cultura deportiva da postmodernidade de decadencia nas situacións de violencia e acoso escolar a alumnos e profesores.	A3 A7	B5 B12 B15	

Comprender os procesos de construción da cultura de xénero e a súa influencia nas maneiras de relacionarse e comportarse no deporte homes e mulleres. Saber intervir para modificar os modelos tradicionais de xénero	A1 A3 A7	B5 B12 B15	
Coñecer, e controlar na intervención profesional, as variables socio-demográficas que determinan a práctica deportiva da sociedade española, a súa evolución e cambios, que xeneran o paso de un sistema pechado (moderno) a un sistema aberto (postmodernos).	A1 A3 A7	B5 B12 B15 B19	
Comprender a relación práctica deportiva-estilos de vida.			
Coñecer o significado e principios da recreación deportiva para diseñar unha intervención máis recreativa que deportivizada.	A1 A3 A7	B5 B12 B19	
Coñecer, saber identificar e desenvolver as características, cualidades e actitudes axeitadas propias do perfil profesional do animador deportivo.	A1 A3 A7	B5 B19	

Contents	
Topic	Sub-topic
BLOQUE I. O nacemento da Socioloxía, o nacemento do Deporte Moderno: dous procesos vencellados á sociedade industrial	
Tema 1. O nacemento da Socioloxía como disciplina científica.	1.1. Factores que determinan o nacemento da Socioloxía. 1.2. Os sociólogos clásicos. As súas ideas e a súa proxección no ámbito do deporte. 1.3. As principais correntes de pensamento en Socioloxía. 1.4. A sociedade e os seus conceptos: Estado, institucións, cultura, socialización, valores, normas, conciencia individual, conciencia colectiva, consenso, conflito, grupos de presión e cambio social.
Tema 2. O nacemento do Deporte Moderno.	2.1. O deporte e a sociedade industrial: os procesos de transformación na Inglaterra do século XIX.
BLOQUE II. Nacemento e desenvolvemento da Socioloxía do Deporte. Tema 3. A Socioloxía do Deporte en España.	
BLOQUE III. Cultura deportiva e socialización nas sociedades postmodernas. Tema 4. Cultura deportiva e valores: sociedades modernas e postmodernas. Tema 5. A cultura deportiva da sociedade actual de postmodernidade.	
	5.1. A postmodernidad de decadencia. 5.2. A postmodernidad de resistencia. 5.3. A Educación Física na postmodernidad: orientacións de decadencia e de resistencia. 5.3.1. A violencia e o acoso escolar
Tema 6. A socialización deportiva en función do xénero nas sociedades de postmodernidade.	
	6.1. Conceptos fundamentais: sexo, xénero, estereotipo, roles hexemónicos, estatus, sexismo, feminismo e machismo. 6.2. A igualdade de oportunidades.

<p>BLOQUE IV. A estrutura social da práctica físico-deportiva como actividade de lecer e tempo libre nas sociedades de postmodernidade.</p> <p>Tema 7. O cambio social e a súa incidencia na transformación estrutural do deporte: a evolución da práctica deportiva como actividade de ocio. O paso de un sistema pechado a un sistema aberto.</p>	
	<p>7.1. Os deportes máis practicados e a súa frecuencia.</p> <p>7.2. A dimensión subxetiva da práctica deportiva.</p> <p>7.3. A aparición dos novos deportes da postmodernidade: deportes na natureza e ?deportes de risco?.</p>
<p>Tema 8. Lecer, deporte e recreación.</p>	
	<p>8.1. O Ciclo de vida e as prácticas de ocio e deporte: estilos de vida.</p> <p>8.2. A recreación: concepto, tipos e principios.</p> <p>8.3. Perfil profesional do animador deportivo: funcións, modelos, erros e actitudes.</p>

Planning				
Methodologies / tests	Competencies	Ordinary class hours	Student?s personal work hours	Total hours
Workshop	A2 A1 A3 A7 B5 B12 B15 B19 C4 C7	20	36	56
Mixed objective/subjective test	B7 C6	2	5.8	7.8
Guest lecture / keynote speech	A2 A1 A3 A7 B3 B5 B12 B15 B18 B19 C4 C6 C7	20	38	58
Document analysis	B7 C6	8	12	20
Personalized attention		7.5	0	7.5
(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.				

Methodologies	
Methodologies	Description

Workshop

* A través desta metodoloxía se propoñen EXAMENES PARCIAIS e as "PRÁCTICAS DE AULA".

* EXAMENES PARCIAIS: Ao longo do cuatrimestre vanse facer varios exames de preguntas de V-F e/ou de preguntas tipo test, nos que tamén se van a incluír preguntas sobre as prácticas que a continuación se indican. Ter todo-los exames aprobados ten un valor de 2 puntos.

* "RELACIÓN DE PRÁCTICAS": teñen un valor de 2 puntos.

Relación de prácticas para realizar ao longo do cuatrimestre: aínda que se poden introducir modificacións en función de acontecementos, datas significativas, conferencias na Facultade, etc.

PRACTICA 0.

- Criterios para as citas bibliográficas

- RUC (Repositorio da Universidade da Coruña): <http://ruc.udc.es/dspace/>

1. Obxectivo da Socioloxía do Deporte e da asigantura dende a perspectiva do profesional da E.F. (Concepto de cultura de Durkheim).

1.1. Entrevista sobre o estereotipo do profesional da E.F. (perspectiva micro e despois macro)

- Tarefa: Preguntar a 3 persoas: alumnos de secundaria, usuarios de ximnasios, alumnos de outras Facultades, traballadores de diferentes ámbitos, etc. (Perspectiva micro-macro).

- Pregunta a realizar: ¿Qué opinión ten do profesional da E.F?: anotar opinión literal.

- Conclusión: a través da posta en común das respostas recollidas polos alumnos: Concretar o estereotipo (aproximación) do profesional de E.F. que ten a sociedade.

1.2. Entrevista: opinión que teñen os alumnos de secundaria da asignatura de E.F. (perspectiva micro e despois macro)

- Tarefa: Pregunta a 3 alumnos: recoller opinión literal.

- Pregunta: "O que che gusta e o que non che gusta da asignatura de E.F.":

- Posta en común.

2. Exemplos de investigación (sociolóxicos) nos tres paradigmas que poderías levar a cabo como profesional da E.F. e desenvolver como TFG.

- Consultar a web da AEISAD (Asociación Española de Investigación Social Aplicada al Deporte) para recoller ideas.

- Elixe 2 títulos das comunicacións recollidas nos libros de actas dos congresos da AEISAD que reflexen os temas que te gustaría traballar.

3. Maneiras de obrar, pensar e sentir dos homes. Cultura de xénero: tarefas domésticas, deporte, fútbol e relacións afectivas. (Perspectiva macro).

4. Maneiras de obrar, pensar e sentir das mulleres. Cultura de xénero: tarefas domésticas, deporte, fútbol e relacións afectivas. (Perspectiva macro)

- Para facer as prácticas 3 e 4 podes consultar a "Enquisa de Hábitos Deportivos en España" do CIS-CSD na web do CSD. para coñecer as diferencias de % de práctica en función do xénero. <http://www.csd.gob.es/>

- Visualiza o video e busca relacións coas prácticas 3 e 4. "Como una niña"

<https://www.youtube.com/watch?v=ECmW5ctnTfg>

- Busca en internet "Imágenes de estereotipos de genero Yang Liu". A autora sintetiza nun libro a través de pictogramas os estereotipos de xénero.

5. Modelos de familia da postmodernidade: de Decadencia e de Resistencia (perspectiva macro). Concretar en cada modelo a cultura deportiva que transmiten utilizando a estrutura dos indicadores que parecen no libro de "Non violencia no deporte e na vida". Guía para nais e pais.

- Escribe un modelo nunha carilla do folio e o outro modelo na outra carilla.

5.1. Relaciona o seguinte video con: modelos de familia, socialización, cultura, normas, valores, etc.

<http://www.youtube.com/watch?v=Efc0p0GASFY>

6. Xerarquía de valores: personal, do grupo clase, do deporte e da sociedade actual. Indicar un exemplo de "maneiras de obrar" para cada valor. (Perspectiva micro-macro).

7. Xerarquía de valores dende a postmodernidade de resistencia. Indicar un exemplo de conduta para cada valor. (Perspectiva macro).

- Dividir a clase en postmodernidade de Decadencia e de Resistencia.

8. Mapa conceptual da sociedade. (Perspectiva macro)

- Aplicar o mapa da sociedade á Facultade.

- Identificar onde está o profesional da E.F., as súas funcións.

- Identificar o profesional de E.F. como axente de cambio social e como grupo de presión: ¿qué xerarquía de valores debe ter?

9. Nacemento do Deporte Moderno.

9.1. Respostar as preguntas do documento colgado en moodle sobre o libro de Mandell.

9.2. Análise macro do proceso de transformación das actividades recreativas en deportes. Identifica os ámbitos nos que interven a sociedade moderna para conseguir que as actividades recreativas se transformen en deportes. Texto Mandell.

9.3. Dos ámbitos identificados no apartado anterior, sinala os ámbitos nos que debe intervir un Tecnico Deportivo Municipal, na actualidade, para transformar un xogo popular en deporte.

9.4. Ámbitos-Variábeis que se poden utilizar para realizar Estratexias de Discriminación Positiva (EDP) na aula de E.F. Conexión coa práctica 26.

10. Identifica os conceptos da asignatura que están presentes na seguinte frase e que sirven para explicala: "O campo de xogo é un auténtico medio educativo". Explica a relación de cada concepto coa frase.

11.- Características do Deporte Moderno e Postmoderno. Establece as semellanzas e diferenzas.

12. Postmodernidade de decadencia ou de resistencia. Elixe unha das tendencias e elabora o mapa conceptual utilizando os indicadores-características que a definen. (Macro).

13. Concretar a Ética a través de frases que utilizarías para explicarlle o concepto os teus alumnos. Non sirven definicións académicas ou do dicionario.

14. Áreas de investigación da Socioloxía do Deporte en España: indica un exemplo de investigación en cada unha das áreas.

15. Responder ao "Código da Nonviolencia" como profesional da E.F. e explica os motivos de desacordo.

15.1. Relaciona o seguinte video co Código da "Nonviolencia"

<http://www.sport.es/es/noticias/futbol/nino-anos-separa-entrenador-arbitro-medio-partido-2390577>

16. Utiliza o "Código da Nonviolencia" como planilla de observación: dun compañeiro, profesor de E.F. entrenador, xogador, etc. Sinala as frases coas que pensas que estaría de acordo e en desacordo.

17. "Código da Nonviolencia". Indica as frases coas que estás de acordo pero que non levas a cabo.

17.1. Explica o que é a "doble moral". Identifica os conceptos sociolóxicos que están presentes e elabora unha explicación con eles.

17.2. Os "dilemas morais" como estratexia para traballar a ética e a moral. Aplica un dilema moral a un grupo de compañeiros e resume as posturas.

18. Como profesor elabora unha norma para cada subcategoría do "Código da Nonviolencia". Tamén para cada tipo das

normas explicadas no temario.

19. Acoso escolar. Programa "Vía V": Cómo evitar el acoso escolar (cap.413- parte 2- 19/11).

- Tarefa: Tomar apuntes do contido do vídeo para facer unha posta en común en clase: datos, %, conceptos, argumentos, etc.

http://www.vtelevision.es/informativos/viav/2012/11/20/0031_6_159104.htm?utm_source=buscador&utm_medium=buscador

20. GEXAFD: Grupo de Estudos de Xénero, Actividade Física e Deporte.

<http://www.udc.es/mulleredeporte/actividades.html?language=en>

- Consulta a comunicación presentada ás II Xornadas de Innovación en xénero. Docencia e Investigación (Universidade de Vigo): "Deseño dunha estratexia educativa de xénero na Facultade de ciencias do Deporte e a E.F. da Universidade da Coruña: o GEXAFD".

- Relaciona o GEXAFD co "mapa conceptual da sociedade" explicando as funcións que desempeña.

21. Sinala frases, comentarios, actitudes, imáxes, situacións da vida cotiá que reflexen sexismo e machismo. Na sociedade, na publicidade, no deporte (en prensa, radio ou TV) e na Facultade.

21.1. Conceptos: machismo y feminismo. ¿Quién es machista? ¿Quién es feminista?

22. Igualdade de oportunidades dende a perspectiva do xénero. Identifica as tendencias explicadas na "Guía de Noviolencia para docentes" e explica os argumentos a favor/en contra de cada unha das posturas.

23. Igualdade de oportunidades: "Ellas también juegan"

<http://ellastambienjuegan.wordpress.com/about/>

<https://es-es.facebook.com/pages/Ellas-tambi%C3%A9n-juegan/184029134983885>

- ¿Pode considerarse como unha EDP?

24. "Asociación de Hombres por la Igualdad de Género"; AHIGE. <http://www.ahige.org/principiosbasicos.html>

<http://www.ahige.org/ganamosconlaigualdad.html>

<http://www.ahige.org/decalogo.html>

- Identifica nos seus principios básicos/decalógo os conceptos sociolóxicos que son propios da asignatura.

- Sinala as actividades que organizan e que ti tamen poderías organizar ou nas que poderías participar como profesional da E.F.

25. Homes rompendo estereotipos de xénero no deporte.

- Identificar un deportista que racha cos estereotipos de xénero no deporte.
- Incluir os seguintes datos: datos de identificación, modalidade deportiva, traxectoria, fotografía.

26. Escribe unha estratexia de dicriminación positiva (EDP) dende o punto de vista do xénero para cada un dos ámbios propostos na práctica 9: espacio (dónde), tempo (cánto), actividades (a qué), xogo-reglas (cómo), materiais (con qué), mentalidade (cultura). Engadindo: linguaxe e avaliación.

27. Ventaxas/desventaxas da EDP: ¿pasar obrigatoriamente ás mulleres antes de tirar a marcar?. A Guía de nonviolencia para docentes facilita argumentos, engade outras consideracións.

28. Discute a idoneidade da seguinte estratéxia: ¿Utilizar o exercicio físico como castigo no ámbito da E.F e o deporte?.

29. Explica a seguinte frase utilizando conceptos sociolóxicos: "...as pelexas e motes que se poñen son cousas de nenos, non hai que facerlles caso, hai que deixar que eles resolvan as súas cousas".

30. Significado do deporte para homes e mulleres. Modernidade ou postmodernidade. Competición ou recreación. ¿Estas diferencias as debe ter en conta o profesional da E.F. para orientar o seu traballo?

31. Características, cualidades dun bo profesional: profesor de E.F ou entrenador-monitor. Concretar a partir dos indicadores da Postmodernidades de Resistencia e engadir outros.

Mixed objective/subjective test	<p>PROBA MIXTA.</p> <p>* Refírese ao EXAMEN FINAL. (Ver apartado de "AVALIACIÓN")</p> <p>* Ten un valor de 6 puntos</p>
Guest lecture / keynote speech	<p>SESIÓN MAXISTRAL.</p> <p>Traballaranse os contidos que forman o marco teórico a través de exposicións orais con soporte audiovisuais, debates dirixidos, etc. Realizaranse para cada tema as "Prácticas de Aula" correspondentes.</p>
Document analysis	<p>Formará parte do traballo que teñan que realizar os alumnos para levar a cabo as "Prácticas de Aula". Estas tarefas poden ser tanto a consulta bibliográfica como a visualización de videos, películas, noticias de actualidade, paneis gráficos, fotografías, biografías, artigos, textos legislativos, etc.</p>

Personalized attention

Methodologies	Description
Workshop	<p>O alumno realizará as "Prácticas de Aula" e as dudas que poda ter resolverá na aula e tamen na hora de tutoría establecida no horario.</p> <p>As outras horas de tutoría para atención personalizada serán publicadas polo centro e tamén indicaránse na porta do despacho. Estas tutorías son para tratar problemáticas persoais na materia ou resolver dúbidas dos traballos voluntarios.</p> <p>* Antes de cada examen se fará una tutoría colectiva, na hora marcada no horario oficial, para responder as dúbidas da materia.</p> <p>* Tal como indica a normativa académica, non hai opción de ensinar os parciais a todo o alumnado. Ademais dos argumentos legais están as razóns de xestión do tempo: si se fan 4 exámenes é inviable ensinar 400 exámenes en 4 meses.</p> <p>* De todas formas, como sempre se fixo, o alumnado con máis dificultades na materia para aprobar serán atendidos en tutoría individual no despacho da profesora, sempre que existan motivos obxectivos que expliquen as dificultades para aprobar.</p> <p>* Aqueles que non acuden a clase con regularidade, non toman apuntes e na aula están como meros espectadores non serán atendidos en tutorías individualizadas. A asistencia a clase é obrigatoria.</p> <p>TITORIA EXAMEN FINAL XUNIO E XULLO</p> <p>* Unhos días antes da data do examen final da convocatoria de xunio e de xullo, convocarase una Titoría voluntaria para resolver dúbidas do examen.</p>

Assessment

Methodologies	Competencies	Description	Qualification
---------------	--------------	-------------	---------------

<p>Mixed objective/subjective test</p>	<p>B7 C6</p>	<p>EXAMEN FINAL DE CUATRIMESTRE.</p> <p>VALOR DO EXAMEN:</p> <p>* 6 puntos sobre 10</p> <p>TIPOS DE PREGUNTAS:</p> <p>Consta de tres partes. Coa calificación de cada unha se fai a media para a nota final (sempre que cada unha das partes esté aprobada).</p> <p>* Proba de resposta múltiple. Consta de un test de 20-25 preguntas. Cada pregunta vale 1 punto, e de cada 3 preguntas mal se desconta 1 punto. Hay que respostar correctamente á metade das preguntas para acadar o aprobado nesta parte.</p> <p>* Proba de V-F: o criterio de corrección é acertos menos erros. Para aprobar esta parte hai que respostar correctamente á metade das preguntas.</p> <p>* Proba de preguntas abertas: non se desconta si as respostas son incorrectas, pero se valora a calidade da redacción e a claridade de ideas. Para aprobar esta parte hai que acadar a metade da puntuación total desta parte.</p> <p>Esta parte de preguntas abertas é a que máis suspende o alumnado que non fixo as prácticas en serio, que non acudiu a clase con regularidade e que non tomou apuntes do que se explica na clase.</p>	<p>60</p>
--	--------------	--	-----------

Workshop	A2 A1 A3 A7 B5 B12 B15 B19 C4 C7	<p>O obradoiro refírese ás PRACTICAS DE AULA e os EXAMENES PARCIAIS.</p> <p>Lembrese ós alumnos que na planificación da asignatura, para estas actividades se considera necesario investir aprox. 90 horas non presenciais/traballo autónomo do alumno</p> <p>1.-PRÁCTICAS:</p> <p>* VALOR DAS PRÁCTICAS: 2 puntos dos 10 puntos cos que se califica a materia. Firmanse as practicas que o alumno trae feitas da casa. Si se ve que a práctica está feita a pasar pode darse o caso de que non se firme. Como excepción, se pode facer algunha na aula e ser firmada.</p> <p>* O OBXECTIVO: a precisión na resposta. Non se trata de escribir moito, se trata de buscar a mellor resposta no menor espacio posible. As prácticas sirven para traballar os conceptos da materia e para saber aplicar esos conceptos o traballo do profesional da E.F.</p> <p>* EXTENSIÓN: Unha carilla de folio é o espacio máximo que deberá ocupar unha práctica, pero para algunhas será suficiente media carilla. Pode haber algunha que precisará de maior espacio, se indicará na aula.</p> <p>* RELACIÓN DE PRÁCTICAS: O alumno debe saber facer todas as prácticas que están indicadas no apartado 5. "Metodoloxías" pois serán posibles preguntas do examen final e tamen dos exames parciais.</p> <p>* AS PRACTICAS SE RECOLLEN A FINAL DE CURSO E SE CONTABILIZAN AS QUE ESTÁN FIRMADAS:</p> <ul style="list-style-type: none"> - O alumno debe facelas na casa, como entramento para os exames parciais e para o examen final do cuatrimestre. - Na clase de grupo reducido o alumno debe preguntar as dúbidas. - As "Titorías da asignatura" se planifican especialmente para resolver as dúbidas das "Prácticas" antes do examen, aínda que tamen as dos contidos. <p>2.-EXAMENES PARCIAIS</p> <p>* Vanse facer exames-parciais de cada bloque temático, no que tamen se inclúen preguntas sobre as prácticas que corresponda, co obxectivo de saber si o alumno é capaz de aplicar os conceptos á realidade profesional.</p> <p>* O alumno que teña todos os exames parciais aprobados terá 2 puntos dos 10 puntos sobre os que se califica a asignatura.</p> <p>* Os exames parciais con calificación de notable ou sobresaínte: por cada un se engadirá 0,25 para redondear a nota final do cuatrimestre.</p> <p>* As calificacións dos exámenes parciais se comunican na aula, no día que se traballa cos grupos reducidos co obxectivo de coñecer os alumnos e coñecer tanto os que podan ter dificultades como os que non as teñen. Posteriormente as calificacións se suben a moddle.</p>
----------	-------------------------------------	---

* Tal como indica a normativa académica, non hai obriga de ensinar os parciais a todo o alumnado. Ademais dos argumentos legais están as razóns de xestión do tempo: si se fan 4 exámenes a 100 alumnos é inviable dar a opción de ensinar 400 exámenes en 4 meses.

* De todas formas, como sempre se fixo, os alumnos con máis dificultades na materia para aprobar serán atendidos en tutoría individual no despacho da profesora, sempre que o suspenso sexa debido ás dificultades personais do alumno e non a: non vir a clase, non elaborar os propios apuntes, non estudar o suficiente, etc.

OBXECTIVOS XERAIS das PRÁCTICAS E EXAMENES PARCIAIS:

* Que o alumno comence a comprender e a estudar o contido da materia dende os primeiros días de clase.

* Ser capaz de facer reflexións e elaboracións conceptuais propias a partir dos contidos. Non se trata de memorizar para facer os exames. Non se trata de copiar o que aparece nos materiais da asignatura para elaborar respostas para as prácticas.

* Traballar a síntesis e a elaboración propia nas respostas das prácticas, de cara ao examen parcial e final.

* Ser capaz de aplicar os coñecementos ó traballo do profesional da E.F.

Assessment comments

1.- AVALIACIÓN DA ASIGNATURA: REALIZASE SOBRE 10 PUNTOS. O EXAMEN FINAL VALE 6 PUNTOS, OS EXAMENES PARCIAIS VALEN 2 PUNTOS E AS PRACTICAS DE AULA VALEN 2 PUNTOS

***EXAMENES PARCIAIS:VALEN 2 PUNTOS

- SI O ALUMNO TEN APROBADOS O 100% DOS EXAMENES REALIZADOS CONSEGUE OS 2 PUNTOS.
- SI TEN APROBADOS MENOS EXAMENES CONSEGUE A PUNTUACIÓN PROPORCIONAL.
- O ALUMNO QUE NON FAGA OS EXAMENES PARCIAIS OU QUE NON OS TEÑA APROBADOS PERDE OS 2 PUNTOS DO TOTAL DE 10.

***PRACTICAS DE AULA: VALEN 2 PUNTOS

- O ALUMNADO DEBE TRAER A PRACTICA FEITA, E SI TEN DÚBIDAS DEBE TRAELAS ANOTADAS PARA PREGUNTAR. - NON SE ACEPTAN PRACTICAS SIN FACER DECINDO QUE NON SE SABE COMO FACELAS.
- CANDO SE DETECTA QUE AS PRÁCTICAS NON ESTÁN TRABALLADAS, NON ESTAN FEITAS EN SERIO, A PROFESORA PODE DECIDIR NON FIRMALAS.

***A PROBA MIXTA-EXAMEN FINAL CUATRIMESTRE:TEN UN VALOR DE 6 PUNTOS

- AÍNDA QUE UN ALUMNO APROBE O EXAMEN PODE NON APROBAR A ASIGNATURA SI NON TEN OS PUNTOS DOS EXAMENES PARCIAIS APROBADOS (2 PUNTOS)E DAS PRÁCTICAS DE AULA (2 PUNTOS).
- UN APROBADO NO EXAMEN (UN 5 SOBRE 10 PUNTOS) REPRESENTA UN 3 SOBRE 6 PUNTOS, POLO TANTO NON SE APROBA A MATERIA.
- PARA APROBAR O EXAMEN É NECESARIO TER APROBADAS AS TRES PARTES DO EXAMEN. Con algunha parte do examen suspensa non se fará media para poñer a nota final.
- SI O ALUMNADO ESTÁ SUSPENSO DEBE REPETIR TODO O EXAMEN, AS TRES PARTES. NON SE GARDAN AS PARTES QUE TEÑA APROBADAS PARA A SEGUNDA CONVOCATORIA.

2.- TRABALLOS VOLUNTARIOS.

A)-- Experiencia de Aprendizaxe e Servizo: Participación na experiencia do albergue "Padre Rubinos" para persoas sin teito organizada pola Oficina de Cooperación e Voluntariado (OCV) da UDC. Os asistentes ao albergue participan nunha liga de fútbol formada por outras entidades que tamen traballan con persoas en risco de exclusión social: Cruz Vermella, Equis Cebra, etc.

- Ofrécese a dous alumnos a posibilidade de participar ocomo axudante do entrenador.
- O traballo voluntario consistirá en identificar os conceptos da asignatura na experiencia na que participan.

B)-- O alumnado que esté entrenando equipos ou levando actividades extraescolares pode organizar unha entrevista en grupo para falar sobre os conceptos de sexismo, machismo, feminismo,etc.

- Debe grabar a entrevista debate e despois transcribila.
- A continuación debe identificar en ese texto os conceptos da asignatura.

C)-- Os sonidos do deporte": grabar o sonido dun entrenamiento, dunha actividade nun gimnasio, nas gradas dun partido, etc.

- Transcribir a grabación.
- Identificar os conceptos da asignatura.

VALOR DO TRABALLO VOLUNTARIO.

- A calificación do traballo fará media coa nota acadada na materia (examen final + prácticas + parciais). É necesario ter aprobada a materia para facer media.

3.- OS ALUMNOS SUSPENSOS DO CURSO 2015-2016 PERO QUE TEÑAN PUNTUACIÓN DE PRACTICAS E EXAMENES PARCIAIS SE LLES GARDAN AS PUNTUACIÓNS PARA O CURSO 2016-2017, E SÓ DEBEN FACER O EXAMEN FINAL DE CUATRIMESTRE.

4.-INFORMACIÓN PARA O ALUMNADO SUSPENSO,

- OS QUE NON TEÑEN APROBADAS AS 3 PARTES DO EXAMEN FINAL. A calificación que lles aparecerá na acta será a puntuación máis baixa acadada na parte do examen suspensa, dado que esa parte é a que determina o suspenso.
- OS QUE TEÑEN O EXAMEN APROBADO PERO NON APROBAN POR NON TER PRACTICAS NIN EXAMENES PARCIAIS: Dado que o examen vale 6 puntos se traduce a nota acadada no examen a esa puntuación.

5.-CALIFICACIÓN DE XUÑO E XULLO

- Si un alumno está suspenso en unha das oportunidades, xuño, e en xullo ten NP no seu expediente constará como SUSPENSO.
- A PUNTUACIÓN DAS PRACTICAS E DOS PARCIAS OBTIDAS NO CUATRIMESTRE CONSIDERANSE NA CONVOCATORIA DE XUNIO E NA DE XULLO.

6.- IDIOMA DO EXAMEN.

O examen final farase en castelán, si algun desexa facer o examen en galego deben notificalo con una semana de antelación enviando un correo a profesora.

7.- ALUMNADO CON MATRICULA PARCIAL.

Deben falar coa profesora a principio de curso para atender os casos individualmente.

Basic

- Aldaz, J. et al. (2013). Responsabilidad social. Ética y deporte.. Madrid: Ibersaf Industrial-AEISAD
- ALFARO GANDARILLAS, Élida.; BENGOCHE BARTOLOMÉ, Mercedes; VÁZQUEZ GÓMEZ, Benilde (2011). Hablamos de Deporte: en femenino y en masculino. . Madrid: Consejo Superior de Deporte
- Arce, C. y De Francisco, C. (2008). A realidade da práctica deportiva en Galicia. . Santiago de Compostela: Universidad de Santiago de Compostela-Consellería de Cultura e Deporte. Xunt
- Ballesteros (1989). Postmodernidad: decadencia o resistencia. Madrid, Tecnos
- Fundación Real Madrid (2011). Por una educación real. Valores y Deporte. La alineación de los valores. Cuaderno del alumnado. Cuaderno del profesorado. . Madrid: Ediciones Gráficas Fundación Real Madrid
- Elías, N. y Dunning, E (1986). Deporte y ocio en el proceso de civilización. Madrid: FCE
- García Ferrando, M. (2006). "Veinticinco años de análisis de comportamiento deportivo de la población española (1980-2005)". Revista Internacional de Sociología nº 44, mayo-agosto, pp15-38
- Gambau i Pinasa, V. et al. (2008). Comunicación y deporte. Madrid: Librerías Deportivas Esteban Sanz-AEISAD
- García Ferrando, M. (Coord) (1993). Pensar nuestra sociedad. Fundamentos de sociología. Valencia: Tirant lo Blanch
- García Ferrando, M.; Puiz Barata, N. y Lagardera Otero, F. (Comp) (2009). Sociología del Deporte. Madrid: Alianza Editorial. 3ª edición
- García Ferrando, M. (2006). Postmodernidad y deporte. Entre la individualización y la masificación. Encuesta sobre hábitos deportivos de los españoles 2005. . Madrid: Consejo Superior de Deportes-Centro de Investigaciones Sociológicas.
- Giner, S., Lamo de Espinosa, E. y Torres, C. (Eds) (1998)). Diccionario de Sociología. Madrid: Alianza Editorial
- Inglehart, R (1998). Modernización y posmodernización. El cambio cultural, económico y político en 43 sociedades. Madrid: Centro de Investigaciones Sociológicas
- Latiesa Rodríguez, M. et al. (2001). Deporte y cambio social en el umbral del siglo XXI. Madrid: Librerías Deportivas Esteban Sanz-AEISAD
- López Villar, C. y Fernández Villarino, Mª A. (2008). A realidade físico deportiva das mulleres en Galicia. A Coruña: Xunta de Galicia
- Martínez del Castillo, J. (Comp) (1998). Deporte y calidad de vida. Madrid: Librerías Deportivas Esteban Sanz-AEISAD
- Mosquera, Mª J. y Puig, N. (2003). "Sociología de la actividad física y el deporte en España" en Dosil, J. (ED): Ciencias de la actividad física y del deporte. . Madrid: Síntesis
- Moscoso Sánchez, D. (2006). "La sociología del deporte en España. Estado de la cuestión". Revista de Sociología, nº 44, pp 177-221
- Martín Horcajo, M. (2006). "Contribución del feminismo de la diferencia sexual a los análisis de género en el deporte". . Revista de Sociología nº 44, pp. 11-131
- Mosquera, Mª J.; Gambau, V; Sánchez, R. y Pujadas, X. (Comp) (2003). Deporte y postmodernidad. Madrid: Librerías deportivas Esteban Sanz_AEISAD. nº 6
- Mandell, R. (1986). Historia cultural del deporte. Barcelona: Bellaterra.
- Mosquera, González, Mª J. et al. (2003). Deporte y Postmodernidad. Madrid: Librerías Deportivas Esteban Sanz-AEISAD
- Mosquera, Mª J. y Puig, N (2003). "Sociología de la actividad física y el deporte en España" en Dosil (Coord): Ciencias de la Actividad Física y el Deporte. Madrid: Síntesis
- Mosquera González, Mª J. (2004). No violencia en el deporte y en la vida. Guía para docentes y personas interesadas. Guía para madres y padres y Guía para escolares y personas curiosas.. A Coruña: Dirección Xeral para o Deporte, Consellería de Familia, Xuventude, Deporte e Voluntariado.
- Mosquera González, Mª J. (2012). I, II, III e IV Ciclo de Conferencias de Xénero, Actividade Física e Deporte 2009-2010. A Coruña: Universidade da Coruña <http://ruc.udc.es/handle/2183/9053>
- Mosquera, Mª J. y Rodicio, Mª L (2013). ?Hábitos deportivos de los estudiantes de la Facultad de Ciencias del Deporte y la Educación Física de la Universidad da Coruña (1992-2012): la influencia de los cambios de la sociedad española?. XI C. Madrid. Disponible en: <http://www.fes-web.org/uploads/files/modules/congress/11/papers/1842.doc>.
- FERNÁNDEZ GARCÍA, Emilia (2010). Guía PAFIC para la promoción de la actividad física en chicas.. Consejo

- Superior de Deportes- Ministerio de Igualdad. Instituto de la mujer-Consejo Superior de Depo
- Mosquera González, Mª J. (2014). ¿Las mujeres no hacen deporte porque no quieren? ¿Los hombres practican el deporte que quieren? El género como variable de análisis de la práctica deportiva de las mujeres y de los hombres. en Mosquer. A Coruña: Universidade da Coruña.<http://ruc.udc.es/dspace/handle/2183/13594>
  - Monteagudo, Mª J. y Puig, N. (Ed) (2004). Ocio y deporte. Un análisis multidisciplinar. Universidad de Deusto: Instituto de Estudios de Ocio
  - Picó, J. (1999). Cultura y modernidad. Seducciones y desengaños de la cultura moderna. . Madrid: Alianza Editorial
  - Ritzer, G (1993). Teoría sociológica clásica. Madrid: McGraw-Hill
  - Ritzer, G. (1993). Teoría sociológica contemporánea. Masdrid: McGraw-Hill
  - Sanmartín, J. (Coord) (2004). El laberinto de la violencia. Causas, tipos y efectos.. Barcelona: Centro Reina Sofía para el estudio de la violencia_Ariel
  - Sánchez Martín (2011). Transformación deportiva: nuevos hábitos ciudadanos y posmodernidad urbana, 1982-2010" en Pujadas, X. (coord.): Atletas y ciudadanos. Historia social del deporte en España. . Madrid: Alianza Editorial
  - Vilanova, A. et al. (2009). Deporte, salud y medio ambiente. Madrid: Librerías Deportivas Esteban Sanz-AEISAD
  - LLopis Goig, R. (Dir) (2014). Crisis, cambio social y deporte. XIII Congreso Internacional AEISAD. Nau LLibres.
  - Piedra de la Cuadra, J (2015). Masculinidades en E.F. El nuestro es un deporte de machos. . <http://ruc.udc.es/dspace/handle/2183/15518>
  - Soler, Sussana (2015). Estrategias de promoción del deporte femenino. <http://ruc.udc.es/dspace/handle/2183/15519>
  - Morales Caneiro, R. (2014). Estrategias coeducativas en el aula formal de E.F. Una experiencia práctica. <http://ruc.udc.es/dspace/handle/2183/13592>
  - Vázquez Pardo, R. (). Participación masculina en deportes tradicionales femeninos: o caso da ximnasia rítmicas: . <http://ruc.udc.es/dspace/handle/2183/13591>
  - (). .
  - Castillo, M y Palacios, J. (2014). El socorrismo desde el punto de vista del género.. <http://ruc.udc.es/dspace/handle/2183/13593>
  - Mosquera, Mª J. y Puig, N. (2009). Género y edad en el deporte. Madrid: Alianza Editorial
  - Piedra de la Cuadra, J (2016). Deporte y género. Manual de iniciación. Barcelona: Inde
- En moodle se pondrá a disposición la bibliografía complementaria

Complementary

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Pedagogía da actividade física e do deporte/620G01001
Teoría e historia da actividade física e do deporte/620G01003
Xogos e recreación deportiva/620G01005
Psicoloxía da actividade física e do deporte/620G01011
Investigación en actividade física e deporte/620G01021

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Psicoloxía da actividade física e do deporte/620G01011

Subjects that continue the syllabus

Pedagogía da actividade física e do deporte/620G01001
Teoría e historia da actividade física e do deporte/620G01003

Other comments

CONSIDERACIOS PREVIAS DE ESPECIAL RELEVANCIA SOBRE OS CONTIDOS

*** O temario vaise desenvolver a través de diferentes tipos de clases e de recursos: clases maxistras, debates, prácticas de aula, lectura de artigos e libros, etc., polo tanto, todos os contidos, ideas, preguntas, etc. que se abordan na aula se consideran materia de examen.

*** Os esquemas que se utilizarán na aula para explicar os diferentes contidos do temario non se poden entender como ?os apuntes oficiais? a través dos cales estudar o examen. Os esquemas son un guión para ordear as ideas, unha síntesis do contido de cada bloque temático.

*** Como recurso, os esquemas axudan a que o alumno centre a súa atención e, dado que están dispoñibles en moodle, evitan que este teña que tomar apuntes de todo o explicado, facilitando que poda centrarse en comprender as explicacións e realizar as anotacións aclaratorias ao contido que nelas se reflexa.

*** Pero nos esquemas non se inclúen as explicacións de todos os conceptos, matices, exemplos que se realizan en clase, as comparacións entre conceptos, os comentarios sobre as referencias bibliográficas, etc. Estas cuestións debe incorporalas o alumno e tomar nota delas para elaborar os seus propios apuntes, do contrario terá unha información incompleta da materia de examen.

*** Resulta fundamental para a comprensión do contido da asignatura que o alumno asista as clases con regularidade e manexe e organice os materiais. Ao longo do cuatrimestre se traballará na aula para construír un ?pensamento sociolóxico sobre o deporte?, unha ?visión cultural do deporte?, e os alumnos que non asisten a clase non adicaron o tempo necesario para entrenarse neste proceso. Esta carencia percíbese de maneira especial nos resultados do examen.

*** Por outra parte, si os alumnos que non asisten a clase estudian polos apuntes doutros compañeiros, non están estudando o contido que se ten impartido na aula, estudian o que outros compañeiros ?entenderon que se ten explicado?. Hai erros semellantes que se detectan nos exames, nalgúns casos máis de 15 alumnos teñen o mesmo erro.

*** O temario explicárase recurrido a exemplos dos diferentes deportes e protagonistas deportivos, sen embargo se tratará como tema transversal a violencia no deporte e o xénero.

*** Recomendase a seguinte estratexia para favorecer a comprensión da materia: Que o alumno traslade o explicado na aula ao seu deporte, de maneira que entenda a relación e presenza de cada concepto dunha forma práctica, aplicada á súa vida cotiá deportiva. Si este proceso o desenrola dende o principio de curso vai comprender mellor os contidos e estará mellor preparado para o tipo de reflexións que se plantearán no examen.

RECOMENDACIÓNS PARA OS ALUMNOS QUE XA CURSARON A ASIGNATURA.

*** Percebase que algúns alumnos que xa cursaron a asignatura en anos anteriores confíanse e se relaxan nas súas esixencias. Os conceptos xa lles resultan familiares e non os traballan o suficiente. O resultado é que non acadan o nivel de precisión esixido.

SOBRE A ASISTENCIA A CLASE E O TRABALLO NA AULA

*** Resulta sorprendente ter que falar destes temas, pero a experiencia de anos atrás nos leva a recordarlle ós alumnos que asistir a clase implica unha actitude de traballo, de toma de apuntes, de seguimento da materia, etc. Polo tanto é imprescindible estar en silencio durante as intervencións da profesora ou de outros alumnos que fan preguntas: os debates en paralelo non teñen cabida, si algun alumno ten ideas que expor debe facelo para todos.

*** Tamen se recorda que para opinar é preciso ter coñecementos e información, e ademais é bo ser prudente e reflexivo. Os debates da aula non deben semellarse a algúns "debates televisivos" que carecen de datos, orden e respecto e nunca chegan a conclusións. Cada sesión de clase ten

unhos obxectivos, polo tanto é preciso orden, escoita e pensamento para poder acadalos.

*** O traballo na aula é unha OBRIGA para o alumno e tamén un DEREITO. Polo tanto, aqueles alumnos que impidan que outros compañeiros acaden este dereito e eles non cumplan coa obriga de traballar na aula, despois de lembrarilles esta cuestión se lles pedirá que abandonen a aula e se comunicará o incidente ó Departamento e Decanato.

SOBRE CONDICIONS DURANTE A REALIZACIÓN DE EXAMENES.

*** Recoméndase revisar a normativa da UDC, "Normas de avaliación, revisión e reclamacións das cualificacións dos estudos de grao e mestrado universitario". artigo 14. Non se permite o uso de móbiles. A expulsión dunha proba de avaliación implicará a cualificación de suspenso na convocatoria da materia.

SOBRE COPIAS EN EXAMENES, PRÁCTICAS O TRABAJOS.

*** Recoméndase revisar a normativa da UDC, artigo 14. O plaxio poderá ser considerado causa de suspenso na actividades.

OBSERVACIÓNS SOBRE OS RESULTADOS DOS EXAMENES

*** Hai alumnos que non estudian os documentos da asignatura, só resúmenes que "circulan": por este motivo detectanse erros semellantes nos exames, as mesmas respostas mal elaboradas.

*** Hai alumnos que non fan as prácticas que as copian ou estudian por "prácticas que están circulando": hai erros que se reproducen nos exames. Por outra parte, si hai a mesma resposta en varios alumnos hai o risco de que pode entenderse como "copia no examen". (Ver normativa)

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.